

## Buitenland.

Engeland. Vergadering van het Church Congress.

I.

In October van het verlopen jaar kwam het congres van de Episcopale kerk te Birmingham samen. In die stad waarin de industrie, zulk een hoge vlucht nam, heeft in de Episcopale kerk de laagkerkelijke richting de overhand. Ook de voorzitter van het congres, de bisschop van Worcester Dr. Perowne, behoort tot de anti-Ritualisten. Indien men nu gehoopt heeft, dat dit congres zich schrap zou zetten tegen het Romaniserend streven van de hoogkerkelijke partij, dan is men teleurgesteld uitgekomen.

Het is op de vergaderingen van het congres gebleken, dat Birmingham, uit een kerkelijk oogpunt beschouwd, er al zeer treurig aan toe is. De stad telt 600.000 inwoners, en in al de kerkgebouwen samen vindt men slechts 64.000 zitplaatsen! En deze zitplaatsen zijn nog niet eens "vrij", want de meeste plaatsen zijn verhuurd, zodat er voor de groote massa schier geen plekje open is. Bijna alle vrije confessioneele scholen zijn aldaar verdwenen; de menschen zenden hunne kinderen bijna zonder onderscheid naar de zoo goed als Godsdienstloze Board-schools.

Dit neemt niet weg dat de inwoners van Birmingham getoond hebben, dat zij het op prijs stelden dat het congres binnen hunne muren plaats had; de vergaderingen werden soms door meer dan 7000 personen bijgewoond.

Er kan in Engeland schier geen kerkelijke vergadering gehouden worden, of de sociale quaestie komt er op het tapijt. Dit was ook op het congres te Birmingham het geval. En geen wonder, want in die dagen hadden de arbeiders in de steenkoolmijnen het werk gestaakt, en deze strikte dreigde over geheel Engeland een nameloze ellende te brengen. Eene poging om het congres zich ten gunste van de werksters te laten uitspreken, mislukte, doch dit nam niet weg dat de vergadering indirect een welwillende houding tegenover hen aannam, door het benoemen van een comité, dat gaven voor de noodlijdende "vrouwen en kinderen" van hen die niet meer voor het gewone loon wilden werken, verzamelen zou.

Voor het eerst werd door het congres een comité van arbeiders benoemd, om het program voor de van het congres uitgaande werklieden-vergaderingen, op te stellen.

Opmerkelijk was de openingsrede van den bisschop van Worcester. Hij verklaarde daarin dat hij sympathiseerde met zijn voorganger Philpott welke het samenkomen van een Church Congress in zijne diocese niet wilde toelaten. Had hij zijne persoonlijke neiging gevolgd, hij zou als Philpott gedaan hebben, doch hij erkende dat zulke congressen hun nut hadden, al was het maar om de scherpe tegenstelling tusschen de verschillende partijen in de Episcopale kerk wat te verzachten. Hij noemde dit congres meer bij uitstek een sociaal-congres. Het comité had zich beijverd voor de beaardslagen slechts praktische vraagstukken, in het bijzonder maatschappelijke, uit te kiezen. Het arbeiders-comité had voor de vergaderingen van werklieden onderwerpen gekozen die ten duidelijkst toonden dat de werklieden kost hebben voor kerkelijke belangen, want daarin werd gesproken van reformatie van het tapteerwezen, van de verhouding van kerk en staat enz. De bisschop meende er ook tegen te moeten protesteeren, dat men de kerkelijke verhoudingen van Birmingham treurig noemde; dit kon men alleen doen wanneer men eenzijdig partijdij was. In elk geval hadden de predikanten te veel werk te doen. Hij erkent met blijdschap, dat ook de Dissenters medewerken aan de komst van Gods Koninkrijk, terwijl hij nog verklaarde dat het niet de taak van de Engelse Staatskerk is om uit de rijen dergenen die tot de vrije kerken behooren proselyten te maken, maar veel eer uit hen, die de zonde dienen en van God en zijn dienst geheel vervreemd zijn. Daartoe moest de bevolking meer medewerken. Eene schrede op den goeden weg zou het, volgens den bisschop zijn, indien het bisdom van Worcester in tweeën gesplitst werd, door dat er ook een bisdom van Birmingham werd opgericht.

In het bijzonder vestigde de bisschop de aandacht op de nieuwe wet die door Gladstone's Kabinet bij het Parlement werd ingediend, de *19. Parish Council Bill*, volgens welke voorstel de kerkedaren van de laatste overblijfselen van hunne burgerlijke bevoegdheden ontdaan worden. Het zou verkeerd zijn, zeide de bisschop, om zich eenvoudig tegen dit voorstel te verklaren, maar het ontwerpt moest nauwkeurig worden nagegaan, opdat zijne bepalingen niet als wij dienst gaan doen, om te maken dat kerk en staat van elkander gescheiden worden, want het gevaar voor die scheiding bleef voortbestaan.

Het is wel eenigszins verwonderlijk dat ook de Evangelische laagkerkelijke bisschop van Worcester zoo bang is voor scheiding van kerk en staat.

Van deze openingsrede ging het congres dadelijk aan den arbeid. Het eerst werd gehandeld over: "vermeerdering van het episcopaat," hetgeen hier op neer kwam dat de Bisschopvoorzitter met warnte pleitte voor het benoemen van een bisschop voor een nieuwe diocese van Birmingham. De voorzitter verklaarde zich bereid om van zijn inkomen 500 pond sterling d. i. f. 6000 voor de te benoemen bisschop af te staan. Voor het oprichten van het nieuwe bisdom is eene som van f. 1.200.000 noodig, welke som uit vrijwillige gaven moet worden saamgebragt. Het bleek echter uit de debatten dat het bijeenbrengen van die enorme som juist voor de grootste te overwinnen moeilijkheid gehouden werd. Zeker meent men dus te kunnen rekenen op de overvaardigheid van Engelse kapitalisten voor het samenbrengen van zulk eene enorme som. Doch wij vragen: zou het geld niet beter besteed worden wanneer er een 12-tal filieke kerken voor werden gebouwd; voor 120.000 gulden is ook te Birmingham nog wel een kerkgebouw te zetten dat een 2000 menschen kan bevatten. Ook zou de bisschop beter doen wanneer hij zijne 6000 gulden besteedde om een drietal predikanten daarvan te bezoldigen. Wanneer men echter Rome wil voorbij streven, zowel in kerkbouw als door het hebben van een schitterend heiligen van dekens, bisschoppen en aartsbisschoppen, dan moet het den kant uit, waarheen de bisschop van Worcester, wil sturen. Wij houden er ons echter van overtuigd dat een getemperde Hierarchie, gelijk die in de Engelse Episcopale kerk bestaat, het op den duur moet afleggen tegen eene consequent doorgevoerde, gelijk dit zich in Rome's kerk heeft ontwikkeld.

## Door Hindereen.

Door helpen geholpen.

VII.

EEN WEIGERING.

Nog altijd draalde de weduwe. 't Was als verwachtte zij dat iets volgen zou. Doch het kwam niet en eindelijk vroeg mevrouw Denham ongeduldig:

"Wacht u nog ergens op, juffrouw?" "Neem mij niet kwalijk, mevrouw," was het antwoord, "maar zou 't u niet schikken mij alvast het lijf van de japon te betalen? Ik zit er erg om verlegen, want mijn kleine Karel is zoo ziek en heeft middelen noodig. En ik zou 't ook..."

"Hoor eens," sprak mevrouw Denham snedig, "mijn vaste regel is nooit voor een stuk werk te betalen, eer 't geheel af is. Daar houd ik mij bij; anders kan ik op de dingen geen oog houden en had wel dagwerk. Maar bovendien heb ik op het oogenblik volstrekt geen klein geld en ge zult van een briefje van vijftig toch misschien niet terug hebben."

"Neen mevrouw," sprak de weduwe, die wel begreep dat mevrouw van haar af wilde wezen. Zuchtend wandelde zij heen, terwijl mevrouw Denham nog eens op haar gemak het lijf van de japon ging bekijken.

De arme moeder keerde met een bezwaard hart huiswaarts. De woning was kil, want de kachel was uitgegaan, wijl er te weinig kolen in gedaan waren. De meisjes waren naar school, maar Kareltje lag in zijn bed te kreunen van pijn, gelijk moeder reeds aan de voordeur hoorde.

Zij ging naar hem toe en trachtte hem te troosten. Hoe graag zou zij hem het geneesmiddel gegeven hebben, dat de pijn moest verzachten! Maar hoe zou zij aan 't geld komen? Zij had het recept nog in de hand, maar zij wist al van vroeger, dat de apotheker niets klaar zou maken, als 't niet dadelijk werd betaald.

Weer kwam de gedachte bij haar op, had ik gisteren mijn geld maar gehouden en toch kon zij niet gelooven, dat het verkeerd was geweest barharigheid te doen en een bedroefde vrouw uit den nood te helpen.

't Was intusschen de vraag, wat te doen. De vrouw dacht een oogenblik na. Toen ging zij naar den schoorsteenmantel, waarop een doosje stond dat eens heel fraai was geweest, met blauw fluweel bekleed en met een zilver slootje. Het slootje was lang verkocht, het fluweel heel verkleurd, en moeder werd op nieuw bedroefd toen zij dacht aan den tijd, toen dat doosje vol lag met allerlei fraaie dingen: zilver en goud en edelgesteenten ook, en hoe nu 't een na 't ander was verdwenen, verkocht voor brood.

Doch tegelijk kwam een wonderlijke troost in haar hart. Vroeger, zoo kwam haar eensklaps in de ziel, was dat mijn hoogste vreugd en hing mijn hart geheel aan die dingen; toch zijn ze maar van de aarde en gaan voorbij, en kunnen iemand troosten noch helpen. Al heb ik dan ook nu die schoone aardse dingen verloren, de Heere God heeft mij nog wat beters terug gegeven, hemelsche, eeuwige dingen, die blijven. Zoo dacht zij en dit gaf haar troost en nieuwen moed.

Zij deed het doosje open. Er lag nog maar weinig in en nog minder dat waarde had voor wie 't koopen zou. Een borstspeld van zilver en twee gouden ringetjes, — 't waren geschenken van haar moeder — konden nog iets opbrengen. Lang, heel lang had zij die bewaard en 't kostte haar veel er van te scheiden. Doch nu 't voor den zieken, kleinen jongen was, mocht zij niet wachten. "Het kan niet anders," sprak zij bij zich zelf, nam de speld en de ringetjes op, welkde ze in een stuk papier op ging naar Karel.

"Moe gaat even weg," sprak zij tot hem, en dan brengt moe een drankje mee, waardoor de pijn weegaat."

Karel glimlachte eventjes en moeder kustte hem en ging heen.

AAN VRAGERS.

Een onzer lezers, de heer C. L., merkt, naar aanleiding van hetgeen we schreven over het wegtrekken der zwaluwen op, dat dit wellicht is toe te schrijven aan andere oorzaken dan de genoemde en zegt:

Het is wel een gevolg van, maar niet van den winter. En dit is veel aannemelijker en ligt voor de hand; er is in den winter geen voedsel meer of niet genoeg. Immers, wat is het voedsel van ootervaars, reigers, enz.? Kikvorschen, muizen, vischjes en andere meest kruipende dieren, en deze zijn in den winter of in de modder hun winterslaap doemde, zoals de kikvorschen of zitten diep in den grond gelijk de meeste kruipende dieren. En waarvan leven de zwaluwen? Geheel van insecten, die er voor hen natuurlijk niet in den winter zijn. Maar als de lente natuur weer uit den slaap doet ontwaken dan keeren ze terug.

De koude kan dus geen beletsel zijn, want hiervoor zijn ze met vederen bekleed. We vatten niet recht, dat dit anders is dan gezegd is, namelijk dat de vogels heengaan om de koude (met al haar gevolgen: gebrek aan voedsel enz.) Dat de vogels ook heengaan omdat ze de warmte verliezen en de kou ontvlieden is een meening, die door zeer velen en zeer geleerde mannen wordt voorgestaan en zeer aannemelijk is ook. Of 't ook om het licht is lieten we in 't midden; alleen had er bij kunnen staan dat men, over koude sprekend, ook met al haar gevolgen moet rekenen. Want echter de heer C. L. zegt dat het is ten gevolge van den winter dat de vogels trekken, zou ons tot de verkeerde voorstelling kunnen brengen dat de dieren eerst na den winter vertrokken.

Verder lezen we: Voorts diene ook omtrent het eerste gedeelte van het antwoord tot aanvulling, dat vele zwaluwen hun weg over Italië nemen, doch daar bij duizenden in de uitgespannen netten vliegen. Ze worden dan na gedood te zijn een gewichtig handelsartikel voor de Parijsche en Londense modebeurs, daar de vederen der vogels of ook de geheele vogel, na bereijding, dient tot versiering van dameshoeden.

We danken voor de opmerking, doch 't is jammer dat onze geachte lezer 't een "bemerking" noemt. In onze taal is zulk een woord niet bekend, en zou het hoogstens "bespreking" kunnen beduiden. Onze andere lezer, J. B. v. H. te V. zal, meenen we, nu tevens wel voldaan zijn.

CORRESPONDENTIE.

L. We willen u graag helpen, maar 't was beter geweest zoo we uw eigenlijke bedoeling dadelijk hadden geweten. Want nu blijkt dat het onmogelijk is u te antwoorden vóór we weten

wat eigenlijk in het raadsel waarover gesproken gevraagd wordt. Wat vormen al die namen ten slotte of wat moeten ze vormen?

HOOGENBIRK.

## Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Holwerd, P. M. Out, cand. te Wormerveer. — Nunspeet (cl. Harderwijk), A. Middelkoop te Nijkerk op de Veluwe.

BEDANKT: Emmen, H. Dijkstra te Diever. — Veenendaal, T. Woudstra te Leiderdorp. — Leerdam A. A. den Hartogh te Heerjansdam. — Woerden, M. Keulemans te Zierikzee. — Stad, op Flakke, door C. Wijdoogen te Oud-Beierland A.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Zuid-Schermer, J. W. E. van Loon, cand. — Wolsum en Westhem (Fr.), Geselschap te Berkel en Rodenrijs. — Meppel, J. H. Gerritsen te Lopik c. a. — Cats en Steenwijkerwold, A. W. Voors, cand. te Leiden. — Monster, E. Gravemeyer te Gorinchem. — Decraus c. a., J. C. Benit te Purmerend. — Purmerend, H. Fortuin te Landsmeer. — Kootwijk, J. M. Conradi te De Lier. — Zuid-Beierland, J. Hoekstra J. L. te Langerhouw. — Oostertse en Echtern, J. Ph. Hartink Jr. te Nieuwerkerk aan den IJssel. — Hoog-Blokkland (Z. H.), J. Ruis te 's-Graveland-Capelle. — Hallum, J. Schuringa te Harkade. — Ferwerd (toet), P. J. Romijn te Leeuwarden.

AANGENOMEN: Zwartsluis (toet), G. Casimier te Exmorra c. a. — Koedijk, A. P. de Groot te Boxmeer. — Frederiksdijk, F. van Leeuwen te Bergum. — 's-Gravenhage, A. J. A. Vermeer te Meppel. — Joure, Bakhuizen v. d. Brink te Breda. — Katwijk aan den Rijn, B. Bolle te Rumpt. — Helvoet, A. W. Voors, cand. te Leiden.

BEDANKT: Huisdijk, H. E. Vinke te Tricht. — Kerkwerf, Nieuwvliet en Grijskerke, A. W. Voors, cand. te Leiden. — Opjnen en Heeselt, A. de Haan te Ophemert. — Bovenanilde en Giesse Nieuwerkerk, P. J. Steenboek te Vianen. — Nieuwenhoorn, H. L. Kniphuisen te Ouddorp. — Weterp, S. Kalma te IJlst. — Heerme, G. Boersma te Nijehaske. — Middelburg, A. J. A. Vermeer Jr. te Meppel. — Hoedekenskerke, W. Hulsbergen te Geesteren c. a. — Harderwijk, F. J. Heineman te Alblasdorp. — Oudekerk aan den IJssel, J. J. Bootsma te Zoetermeer en Zegwaart.

Oud Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Amsterdam, Snapper te Vaassen. — Ter Aar, Dr. Broekhuysen te Lelkerkerk. — Sloten, Hartkamp te Wageningen.

## Advertentien.

De blijken van hartelijke deelneming en belangstelling, ontvangen gedurende de ziekte en na het overlijden van Mr. L. W. C. KEUCHENIUS, waren zoo talrijk, dat de Familie zich verplicht ziet alleen langs dezen weg haren innigen en oprechten dank aan allen te betuigen.

Namen de Familie:

E. A. KEUCHENIUS.

Benige en algemeene dankbetuiging.

## GOLDSCHMEDING's

### Amerikaansche Orgels,

worden bij toewijding gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sortering of vraag Catalogi en condities.

Prijzen van f. 60, f. 70, f. 80, f. 100, enz. enz.

WARMOESSTRAAT N<sup>o</sup>. 141, AMSTERDAM.

Bij den Uitgever H. TEN HOOVE, te Utrecht, verschijnt heden:

## JOH. CALVIJN,

### Uitlegging op de Psalmen.

Uit het Latijn vertaald door

Dr. J. H. FERINGA, Predikant te Klundert en Dr. H. FRANSSEN, Predikant te Winterswijk.

Dit werk verschijnt in maandelijkse afleveringen van 25 Cent de af. en zal in geen geval de prijs van f. 12.50 te boven gaan. Prospectus en eerste aflev. in iederen soliden boekhandel voorhanden of te ontbieden.

## G. F. JURJAANZ, Orgelmaker.

### Amerik. Orgelhandel,

Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.

Steeds voorhanden uitgebreide sortering, van de soliditeit fabrieken.

Directe aanvoer. Laagste Prijzen.

VRAAG CATALOGUS.

Engros en Détail.

UITGAVE van HÖVEKER & ZOON, te AMSTERDAM:

## GEDICHTEN

van

J. A. WORMSER.

Prijs f. 1.25. In stempelh. f. 1.80.

## Inbinden E Voto Dordraceno.

Het beste adres voor het in den Band zetten der twee deelen E VOTO DORDRACENO, is bij

J. H. HEIJNEN,

BOEK- en BIBELBINDER,

FOELIESTRAAT No. 4, boven,

op de PRINS HENDRIKKADE.

voor den spotprijs van 80 CENT.

## P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

## VOOR EEN DISTEL EEN MIRT.

Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van Belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

2de druk. — Volksuitgave.

Prijs f. 0.60.

VOOR UITDEELINGEN (TEN DIENSTE VAN KERKERADEN enz.)

25 Ex. f. 12.50; 50 Ex. f. 22.50.

Van de groote (eerste) uitgave zijn nog enkele exemplaren verkrijgbaar. A f. 1.80; gebonden f. 2.30.

Bij D. A. DAAMEN, te Leiden, verscheen:

## BIBLIOTHEEK voor ZONDAGSSCHOOL-ONDERWIJS, N<sup>o</sup>. 1.

(53 lessen over het N. Testament).

Prijs f. 1.50; bij teekening op No. 1, 2, 3 f. 1.25. Nos. 2 en 3 zullen samen 104 lessen over het O. Testament bevatten.

De Herant van 28 Januari j. l. zegt o. a.: "DAMES' Handboek voor de Zondagsschool is paedagogisch-practisch ingericht. . . . gelukkige uitgave. . . . juiste methode. . . . Het werk heeft onze sympathie."

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, zag het licht:

## ACTA der Generale Synode

VAN

### De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Gehouden te Dordrecht, in den jare 1893.

Prijs f. 3.20.

Voor Zondagsschool-Onderwijzers en -Onderwijzeressen.

## „De Zondagsschool”

ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENBIRK.

Prijs per jaargang franco per post f. 2.50.

Dit blad verschijnt elken Woensdag en wordt den geabonneerden franco per post toegezonden.

Men verbindt zich voor een geheelen jaargang.

Amsterdam.

HÖVEKER & ZOON.

## Vrije Universiteit.

Een aandoenlijk geschenk werd aan onze

Universiteit deze week aangeboden. Mej. M. Keuchenius schreef aan Directeuren, dat zij een der laatste wenschen van haren dierbaren ontslapen vader vervulde, door aan onze stichting aan te bieden de boekenkast met boekwerken, en de buste van wijlen Mr. Groen van Prinsterer, welke hem, ter gelegenheid van zijn aftreden als Minister van koloniën, door ons Christen-volk waren geschenken. Deze schoone gebedhoude kast bevat een groot aantal kostbare boekwerken, meestal van oude gereformeerde schrijvers, waaronder er zijn, die zeldzame exemplaren zijn. Reeds om die reden is dus dit geschenk van groote waarde. Maar veel meer nog weegt het hernieuwde blijken van de warme belangstelling die de dierbare ontslapene koesterde jegens onze Universiteit, waarvan hij zoo veel verwachte voor ons Vaderland, en die hem zoo zeer ter harte ging. Mogen deze verwachtingen niet beschaamd worden; maar de geboden van dozen man Gods voor het geestelijk en tijdelijk welzijn onzer school genadige verhooring vinden.

Den album, bevattende al de namen der gevers, benevens den Statenbijbel met zilveren sloten, wenschte juffrouw Keuchenius achter te houden als een gewaardeerde herinnering voor de kinderen aan de innige gehechtheid van het Christenvolk van Nederland aan hunnen dierbaren vader, eene gehechtheid, welke in de dagen van krankheid en lijden zich weer zoo krachtig heeft geopenbaard, en die ook hun zoo zeer had vertroost en verkwikt.

Onze oprechte dank aan mejuffrouw Keuchenius voor de hartelijke wijze, waarop zij, mede namens hare broeders en hare gehuwde zuster, aan den wensch van den ontslapene heeft voldaan. God, die de God is der geslachten, zegene het huis van onzen Keuchenius tot in lengte van dagen.

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie: door den heer W. Kuyper Boone te Tholen f. 8; door den heer Jan van Zanten te Zeist f. 66; door den heer G. W. Nedderbragt te Velp, van J. K. te D. f. 1; door den heer G. Verrips te Culemborg f. 17; door den heer J. Braker te Dordrecht f. 16.50; door den heer Joh. Krap, laatste storting, f. 36.16; door den heer W. Snel te Woerden f. 2.50; door den heer F. van den Bos te Wommels met Oosterdend 1892/1893 f. 41.80; door Dr. J. A. Ploos van Amstel (1892) f. 46; door Dr. S. Sleeswijk Visser te Rijsoord uit Hendrik-Ido-Ambacht f. 25.50; uit Heerjansdam f. 6; uit Barendrecht f. 94; uit Ridderkerk f. 7.50; uit Rijsoord f. 49; uit Zwijndrecht f. 39.50; samen f. 221.50.

Aan Collecten: (Voor de Theol. faculteit) van de Geref. Kerk te Marum f. 5.51; van idem te Zevenhuizen f. 3.35; van idem te Munnekezijl f. 6.05; van idem te Leek f. 4.88; van idem te Oldehoeve f. 4.29; van idem te Stroobos f. 9.65; van idem te Oldekerk f. 2.82; van idem te Niezijl f. 15.76; van idem te Koornhorn f. 3.60; van idem te Slidrecht (halve coll.) f. 9.40; van idem te 's-Gravenhage B. f. 47.47; van idem te Wessing-Sauwert f. 7; Geref. Kerk te Kampen f. 46.50.

Aan Schenkingen: door den heer W. Kuyper Boone te Tholen, van Mej. J. de K. te C. f. 1; gevonden bij de collecte in de Raamkerk te Amsterdam, van C. f. 1; door den heer W. Hovy van Dr. Houtzagers te Kootwijk f. 5; door den heer Joh. Krap te 's-Gravenhage div. giften f. 53; door Dr. J. A. Ploos van Amstel f. 1.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: gevonden in de collecte Geref. Kerk te Amsterdam B. f. 9.75.

S. J. SEEFAT.

Penningmeester.

## ENCYCLOPÆDIE

DER

## HEILIGE GODGELEERDHEID,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Drie Deelen, samen ongeveer 100 vel of 1600 bladzijden druks.

Het eerste deel van dit standaardwerk verscheen dezer dagen. De beide andere deelen zullen D. V. in de eerste helft van 1894 volgen. De prijs is f. 0.15 per vel, dus ongeveer f. 15.—, maar nog niet nader te bepalen.

Men verbindt zich voor het geheele werk. Afzonderlijke deelen worden in geen geval geleverd.

Eerstdaags wordt een fraaie stempelh. voor deel I verkrijgbaar gesteld.

Alle solide Boekhandelaren nemen bestellingen aan.

AMSTERDAM.

DE UITGIVER,

J. A. WORMSER.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorgeen J. J. ANST & ZOON.

Dit blad  
Bijdragen  
van dit bla  
tentien aan  
luistering  
kunnen vo

ZOND

In de be  
meer, ligt  
afhankelijk  
alle ware  
heid in zou  
vragen, als  
dan de leeg  
maar om da  
kinderen de  
niet verkeer  
ook in on  
enkele gez  
waken voor  
of ze dien  
ja, waar di  
men. Maar  
wilde toesta  
bede om lu  
pen legt. Z  
niet. En de  
halve, dat  
van de dag  
hart zal ope  
tenminste b  
bovendien d  
het heden,  
éenen dag,  
Jezus' bedoe  
gaan uit oog  
door ons all  
zien we, no  
met wat vi  
hierop leggt  
der kinderen  
het dagelijks  
nood niet aa  
het sterkst in  
verenigingen  
ningmeester  
zelden in zu  
gelijksch bro  
bidden; en  
voor bange  
bede over de  
de nood lee  
dat de nood  
maar wie pas  
niet bidden ge  
ons ons dagel  
ook, waar me  
de vreeze, da  
komen, maar  
zonder dat g  
de hemelen i  
die nooit bi  
soms zelfs  
Ja, er zijn ge  
van de één

Uit de orde  
Rabec voorge  
pinson (tegenw  
rende tot de  
smaakt had va  
het leven en  
moeilijk. Hij  
naar Lauwans  
breuwsch, D  
van Bern. Toe  
hij op weg m  
niet den rijke  
Bijbel.  
Eerst bezoch  
sonder vrucht.  
Hier kwam hij  
vragen gedaan  
deren vroeg nu  
Zijn antwoord  
partij verlegen  
Daarom rieden  
laten en zich v  
zijn weg over  
gevangen geno  
Crispin's Mart  
van nog andere  
tus 1555.  
Eerst werd  
Château-pontier  
zij zijne rechte  
Augers, heer  
richt was, zoo  
koning en and  
bleef weigeren  
kasteel van A